

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 2. aprila 1903

Letnik XXXI

Preprečena izvolitev nemškega župana.

Iz Tržiča, 1. aprila.

Brzjav je že sporočil, da tržičski odborniki niso mogli izvoliti 31. marca t. l. župana in svetovavcev. Nemci so hoteli na vsak način ostati neomejeni gospodarji v Tržiču. Vselej prijazne odsotnosti treh slovenskih volivcev dne 10. marca t. l. so dobili Nemci sedem, Slovenci samo pet odbornikov. Dosedanji štirje virilisti so ostali pri svoji stranki; Slovenci so dobili dva, Nemci ravno toliko. Ker je pa še nekaj volivcev, ki plačujejo nad 200 K direktnega davka, so tudi ti prijavi, da bodo izvrševati svoje pravice kot virilisti v tržičkem občinskem odboru. Teh novih virilistov se je prijavilo sedem. Preiskati je bilo treba, če imajo vsi postavno pravico, če res plačujejo toliko direktnih davkov, da na podlagi teh smejo zase zahtevati virilni glas. Toda, občeudujete nemško objektivno pravičnost! Prve trinajstje davkoplačevalce, ki plačujejo kljub 12½ % popustu pri hišno-najemniškem davku še vedno nad 200 K direktnega davka od svojih posestev v Tržiču, je nemška dosedaj vladajoča stranka zavrgla, ker bi ti pristopili k domači slovenski stranki in tako pomnožili nieno število na deset mož. Pač so pa dovolili Nemci virilni glas tukajšnji luteranski cerkveni občini in gospej M. Ferjan iz Celja, čeprav vsled 12½ % popusta hišnonajemniškega davka ta dva davkoplačevalca ne plačujeta 200 K direktnega davka v Tržiču. Vzrok temu je ta, da sta ta dva glasova v nemški posesti.

Ta objektivna pravica je nekako dopolnilo pravične razdelitve davkoplačevalcev v tri razrede. Nemci so mislili, da so na konju. Toda grozno so se motili.

Po Tržiču se je raznesla vest, da bodo razun župana volili tri svetovavce mesto dosedaj običajnih dveh. Mesto prvega in drugega svetovavca bodo prepustili Nemci slovenski stranki, tretji svetovavec bo pa vodja »Südmarke« in »Schulvereine« na Kranjskem g. Simon Rieger. Ta novica je krožila po Tržiču zadnje dni. Slovenski odborniki so se pa dosedaj že zadosti prepričali o pravičnosti tržičske nemške stranke. Ukrenili so nekaj takega, česar Nemci niti pričakovali niso.

Dne 31. marca t. l., popoldne ob 5. uri, so se zbrali polnočevilno vsi odborniki v občinski pisarni. Tudi zastopnika dveh novih virilistov nemških sta prišla. Luteransko cerkveno občino je zastopal urednik »Beisszange« g. Timouschek, ki je pred par leti na tujem prestopil iz katoliške vere vsled Schönererjevega vabila. Konvertiti so goreči za svojo novo vero. Zato so g. Timouscheku izročili ljubljanski luteranski voditelji, da zastopa njihovo cerkveno občino, ki je hišna posestnica v Tržiču. — K volitvi je prišel tudi g. c. kr. okrajni glavar iz Kranja. Volitev je bila kratka. V dveh minutah je bilo vse končano.

Konstatirala se je sklepčnost odbora. Potem se je izročil od vseh Slovencev podpisani protest zoper nova dva virilista in radi prikrajšanja pravic treh slovenskih odklonjenih virilistov. Nato so ti zapustili občinsko pisarno in pustili Nemce, naj sami volijo, če morejo.

Kadar bode gosposka rešila protest pravično, takrat bomo dobili v Tržiču župana. Nemci bodo morali paktirati s Slovenci. Sami ne bodo več gospodarili; to sedaj sami priznavajo.

Državni zbor.

Dunaj, 1. aprila.

Iz odsekov.

Danes so zborovali razni odseki. Glavno delo je sedaj v carinskem in nagodbenem odseku.

Carinski odsek je opustil glavno razpravo. Danes so se poročevalci dogovorili o svojih poročilih, ki pridejo po praznikih na vrsto.

Nagodbni odsek skoraj gotovo že danes konča glavno razpravo, ker poljski in nemški poslanci ne posegajo v razpravo. V zadnji seji sta govorila le češka poslanca dr. Fiedler in Kaftan, danes dopolnje je prvi govoril vsenemški poslanec dr. Schalk, ki je priporočal ločitev od Ogrske in ožjo carijsko zvezo z Nemčijo. To je glavna točka vsenemškega programa, ki teži po ožji politični zvezi z Nemčijo. Avetrija pa bi prišla po tem programu z dežja pod kap.

Za dr. Schalkom je do 1. ure govoril češki poslanec Šilény, ki je dokazoval senčne strani sedanje nagodbe v gospodarskem in finančnem oziru.

Po dvehnem odmoru je ob 3. uri prvi začel govoriti dalmatinski poslanec Biankini, ki je obširno in skrajno odločno zahteval jasnost glede razmerja mej Ogrsko in

trojedino hrvatsko kraljevino. Govoril je tako odkrito, da ga je načelnik vitez Jaworski opozarjal na predmet razprave. A Biankini ne posluša takih opominov, kadar hoče javnemu svetu in merodajnim faktorjem odkriti rane svoje ožje domovine Dalmacije in vobče naroda hrvatskega.

Na Biankinijem je govoril dr. Zitnik, ki je zgodovinsko dokazoval razvoj avstrijske krize in vednih bojev mej Avstrijo in Ogrsko. Navadno se vsa krivda zavrača na Madjare, toda zgodovina avstro-ogrške nagodbe kaže, da je v tem oziru Avstrija morda še več zakrivila in opustila, in da sedanj rod dela pokoro za greh leta 1867. In ta pokora se razteza na državno pravno, fi nančno in gospodarsko polje. Ali je moralo to biti? In če je moralo, kam pride naša država na tej posevni ploskvi? Caveant con aules, dokler je še čas, ako niso avstrijski državniki že zamudili ugodne prilike.

Nato so do šeste ure govorili še dr. Schöpfer, Kaftan in Roman-czuk. Vsi trije so gojali razne točke v nagodbi. Ker pa je danes nagodba navzlic velikanskemu gospodarskemu pomenu le politično vprašanje, zato molče vsi oni, ki bodo glasovali za nagodbo, dasi na tihem in v zasebnih razgovorih soglašajo z grajalci.

Ustavni odsek se je danes baval s predlogom posl. Kaiserja, naj bi se odsek odločil za razveljavljenje § 14, ko bode zbornica rešila poslovnik. Po daljši razpravi je prišel najprvo na glasovanje predlog, naj se razveljavi dobro in slabo znani § 14. Ta predlog je odsek sprejel s 13 proti 12 glasovom. Za predlog so glasovali vsi člani nemškoliberalnih strank, proti predlogu člani poljskega kluba, čeških veleposestnikov, katol. ljudske stranke in kršč. socialcev.

Iz tega se razvidi sorodnost duhov in načel; mladočeški člani odseka so se odtegnili glasovanju. Graf Dzieduszycki je takoj naznanil predlog manjšine proti razveljavljanju § 14.

Danes popoldne sta zborovala tudi poljedelski in socialno politični odsek; ta je dovršil glavno razpravo o načrtu zakona glede zavarovanja zasebnih uradnikov.

Solski odsek je danes po dolgih pogajanjih dovršil glavno razpravo o zakonu glede inženerskega naslova.

Tudi v tem odseku so različna mnenja. Eni hočejo zakonito zagotoviti pravico do inženerskega naslova samo akademskim tehnikom, drugi pa tudi absolventom višjih obrtnih šol.

Konečno se je sklenil kompromis, da more namreč naučni minister izjemoma tudi neakademskim tehnikom, ako dokažejo posebno praktično ali vednostno spodobnost, podeliti naslov inženirja.

Madjarom preti velika nevarnost.

Neki budimpeštanski dopisnik pretaka te dni bridke solze v »Köln. Zeitg.«, ker je Ogrska v veliki nevarnosti, da se popolno »poklerikali«. To »velikansko nevarnost« provzroča nekaj francoskih — redovnic, ki so se naselile v Budimpešti, ter dvoje malih naselbin moških redov, katerim sta, kot pravi poročevalec, nadvojvoda Jožef in njegova hči preskrbela nekaj strehe. Poročevalec nadaljuje: »Tudi z dežele prihajajo posamna poročila o novih redovniških naselbinah, toda vse se vrši tako tajno, da se ne more nič določnega zvedeti v glavnem mestu. Prodiranju te »črne nevarnosti« pa nihče ne zastavi poti. Vladna stranka je danes tako prepojena s klerikalnimi elementi, da bi vlada ne mogla ustaviti prodiranja tujih redovnikov, tudi če bi hotela. Socialni demokrate so edini, ki nastopajo proti tej nevarnosti, a na Ogrskem ne igrajo nikake politične vloge.« — Kdo se ne smeje tej brezmejni budalosti? V deželi, kjer je vsa vlada v rokah židov in framasonov, naj bi v vladni stranki imeli večino »klerikali«! Ta budalost je ravno dokaz, kako malo je verjeti temu viru, ki govori o naselbinah tujih redov.

Poslanec Dvorak o premembi mladočeške taktike.

Minulo nedeljo je imel volivski shod mladočeški poslanec dr. Lad. Dvorak. Govoril je volivcem v Domažlicah ter razpravljaj o sedanjem vznemirjenju češkega naroda ter njega vzrokih. Govornik je izjavil mej drugim, da je razburjenje nastalo vsled nekega velikega nesporazumljenja, kajti ni res, da bi bil mladočeški klub razveljavil svoj sklep, da bo glavno bitko z vlado bitti v razpravi o nagodbi. Če je klub privolil prvo čitanje nagodbenih predlog, je storil to v prepričanju, da napravi vladi veliko večje težave, ako jo sili nastopiti komplicirano in težavno pot preko nagodbenega in carinskega odseka, nego ako bi jej z obstrukcijo že o prvem čitanju omogočil uporabo § 14. s čimer bi bila rešena vsega truda. Omenjeno nesporazumljenje je marveč nastalo vsled kratkosti poročila o klubovem sklepu, s katerim so bili določeni govorniki za prvo čitanje proračuna. Klub ni hotel nalašč dodati nikake motivacije, ker ni hotel z dopuščanjem prvega čitanja odstopiti od obstrukcije.

Po tej izjavi bi bili torej češki poslanci odložili obstrukcijo le za toliko časa, da pride nagodbena predloga v odsek, potem pa, ko si Körber ne bo več lahko mogel pomagati s § 14., kateremu je, kot smo poročili, ravno vderaj ustavni odsek znatno omajal staljšee, bodo pa prišli na dan s staram orožjem, če ne dobe nazaj svojih pravic.

LISTEK.

P. Hartman in oratorij „Sv. Frančišek“.

(Dalje.)

Oratorij ima tri dele; prvi del je heroičnega značaja. Prične se z uvodom, ki ga svira orkester in predstavlja boj Frančiškov, ki slednjič zmaga in se v heroični odločnosti odtrga od vabljivega sveta in se zaroči v ubožtvom. Srčni vijolinski kvartet v visoki legi uvaja možki zbor, ki v jednostavnem spevu proslavlja ubožtvo. Možki zbor poje v kiticah, kitice pa vežejo mični medludiji orkestra, ki postaja čedalje močnejši. »Storia« (sopran) pripoveduje, da je Frančišek bil od Gospoda napolnjen s tako sladkostjo, da ni mogel ne govoriti, ne se gibati. Tovariši ga vprašajo po vzroku. Radovedneži stavijo burno vprašanje drug za drugim. Njim odgovarja Frančišek (tenor) resnobno, z vzvišenim glasom: Uganili ste, nevesto si vzamem, pa tako lepo, plemenito in bogato, kaker je ni bilo še najti na zemlji. V mislih ima sveto, radovoljno ubožtvo, katero hoče postaviti za podlago

novemu redu. Zopet se oglasi možki zbor, iz katerega veje veselje in sreča prvih njegovih sobratov. Zbor je brez vsega spremljevanja, umetnik se odreče celo temu okrasku, samo da lepše in naravnije slika siromaštvo. Le kratki medludiji vežejo kitice.

Sedaj vpelje »Storia« („Povest“) Klara, ki želi vodstva sv. Frančiška, da more tudi ona nastopiti pot popolnosti. Klara (alt) razodeva svojo željo v ariji, ki je po eleganci in afektaciji pravi odsev ženskega značaja. Klari se pridružijo tovaršice, ktere v ženskem zboru opevajo sveto devištvo, ki si je postavilo Devico Marijo za vzor.

Prva dva redova sta ustanovljena. Ljudstvo je navdušeno, vse vre k sv. Frančišku, vrvenje to predstavlja koračnica, bolj počasna, v kateri se večkrat oglašja tromba — klic svetnikov, njemu odgovarja ljudstvo s harmonijo pihal. Veliko veselje vlada med sprejetimi, Lukezij in Klara ga razodevata v kratkem dvospetu. Tudi Frančišek se veseli verske navdušenosti in zakliče: »To je rod, ki išče Boga, ki išče obliče Boga Jakobovega.«

Sedaj pa privre splošna radost na površje in si dá duška v velikem zboru, ki je najprej koričen, potem fugiran. Zbor in orkester se povzdigneta k nenavadnemu blesku;

tukaj kaže Hartman, kaj premore, če hoče. Flavte in klarineti švigajo kvišku kakor rakete, vsem je dosti dela. Le proti koncu se ustavi tok za kratek četverozbor solistov, katerega pa kmalu zaduši zopet oživel zbor, ki spolni svojo nalogo do konca. Zbor ta je pravi slavošpev ubožtva in ljubezni, pa tudi veselja radi spreobrnjenja národov.

Drugi del je liričen. Svetnik biva na gori Alverni. Orkester v ljubki idili slika krasoto narave, pihljanje vetrice, žuborenje studenčka, šumenje drevesnih vrhov, bučenje žuželk. Čuje se tudi grom, a kmalu se poleže in zopet postanejo mirni časi. Kmalu pa se spremeni glasba in postaja resnobnija. Človek jame čutiti, da se nekaj spremeni, nekaj posebnega zgodi. »Povest« pripoveduje v lapidarnih stavkih, da so Frančišku vtisnjeni znaki peterih ran Kristusovih in Frančišek poje v vznešenih čustvih veliko arijo: »Magnificatur Christus in corpore meo« (Kristus bode povelčan v mojem telesu) in zopet: »Kristusu sem križan, nosim namreč rane Gospoda Jezusa Kristusa na svojem telesu.« Tako poje Frančišek ves prevzet in umetnik je mojstrsko zadel paterično čustvovanje njegovo. Lukezij in Klara opevata v kanoničnem spevu čudež vtisnjenja ran in s tem je končan kratek, a pomenljiv drugi del oratorija. (Konec prih.)

Szell o položaju.

V finančnem odseku ogrske zbornice je ministerski predsednik Szell sedanjí položaj tako-le pojasnil: Vladi je dobro znano, da sedanjí položaj ni normalen. Vkljub temu mora pa vlada z vso odločnostjo zavrniti odločanje, češ da vlada za pravočasno rešitev državnega proračuna ni storila vseh potrebnih korakov. Ko bi bila postavila državni proračun na dnevni red pred vojno predlogo, bi bila poslednja fiktivno umaknjena z dnevnega reda. Načrta vojnega zakona pa ni bilo mogoče izgotoviti prej, ker je bilo treba rešiti v to svrhu mnogo drugih vprašanj. Vojna predloga je v interesu dežele. Če bo opozicija vrgla vojno predlogo, se ji posreči vrediti vlado; to je pravi parlamentarni način, ne pa da bi manjšina zapovedovala večini in vladi. Dokler se pa prvo ne zgodi, bo ministerski predsednik vršil svojo dolžnost in vztrajal na svojem mestu, dokler ima le še kaj moči. Če opozicija ustavnim potom ne more premagati večine, stori veliko napako, če pripravlja vlado v položaj, ki bi jo prisilil, da vlada brez zakonov. — Iz te izjave se razvidi, da nastopi na Ogrskem brezparlamentarna doba, ako opozicija ne odneha od obstrukcije. In to se bržkone zgodi, ker je opozicija že sklenila, da ne dovoli budgetnega provizorija.

Nadomestilo za razpuščene francoske redovne šole,

ki pa se ne bo niti senca tega, česar je bil dostojen deležen katoliški francoski narod, bo stalo Francijo blizu 70 milijonov frankov. Zgradijo bodo morali 336 novih deških in 1031 dekliških šolskih poslopij ter nastaviti 1519 učiteljev in 5963 učiteljic. Gradnja bo stala po vladnem proračunu 59.886.500 frankov, novi stroški za učiteljstvo pa okroglo 10 milijonov. Država pokrije od tega zneska nekako 45 odstotkov. Pripomniti pa seve treba, da je vladni proračun sestavljen le za slepilo in da bodo novi šolski stroški brezdvomno veliko večji. Nad 30 milijonov bodo torej že po tem računu morale pokriti dotične občine. Iztrjavali bodo nasilnim potom. Vladni prefekt bo smel sam izvesti vse potrebno za ustanovitev novih šol, če bi občinski zastop ne hotel pokoriti se povelju vlade.

Iz brzojavk.

Drž. zbornski mandat soc. dem. Seitz. Posl. Hruby, ki je imel v zbornici predlagati razveljavljenje mandata, je odložil poročilo. Nasprotno mnenje zastopa posl. Vogler. — Gonja proti francoskim redovnikom. Kartuzijanci in drugi redovniki so že prejeli obvestilo, da ne dobe državne avtorizacije in da se morajo izseliti. — Zasedanje bolgarskega sobranja se podaljša do 15. aprila. V tem času nameravajo rešiti carinski tarif in vojno predlogo. Paprikova so postavili začasno v disponibiliteto. — Kriza v Atenah. Vodstvo vojnega ministerstva je prevzel ministerski predsednik Delyannis, ki izjavlja, da je vojni minister odstopil radi tega, ker je vztrajal pri svoji vojaški politiki. — Germanizacija poljskih vojakov. V okrožju vratislavskega vojaškega generalnega poveljstva so mej vojniki v veliki večini Poljaki. Poveljujoči general je vsled tega odredil, da se mora intenzivneje gojiti nemščina ter kaznovati vsak vojak, ki bi ne pokazal dobre volje. — Novogorski kardinal. Mesto umrlega kardinala Schlaucha predlaga vlada nadškofa Samassa. Vatikan je baje predlogu že pritril. — Bivši oranjski predsednik Stein se vrne v svojo domovino. Obljubiti je moral, da se ne bo več pečal s političnimi razmerami. — Perzijski poslanik na Dunaju Neriman-khan zapusti svoje mesto in se stalno naseli na jugu.

O „zanesljivem“ poročanju „Slov. Naroda“.

Iz Mengša.

Kaj bi se bale — tudi me, Mengiške deklete, hočemo javno povedati, g. urednik, kar teži naša mlada srca. Imejte pa z našimi okornimi vsticami z ozirom na naš spol malo več prizanesljivosti!

Po celem Slovenskem so že neštetokrat predstavljalí Vam dobro znano „Lurško pastirico“. Zakaj bi se v Mengšu, kjer mladenci že vrlo dobro nastopajo, tudi me enkrat ne pokazale? Rečeno — storjeno. 25. sušca smo stale prvič na odru. Kako smo prvo skušnjo prestale, Vam je že znano iz dopisa „Slovenca“. A glejte, kar se je tolikim in med njimi odličnim gospem in gospodičnam dopadlo, to je zbadlo, zelo zbadlo nekega »Mengšana« in poslal je hitro, že čez dva dni, poročilo v belo Ljubljano, seveda v čedni »Narod«, v katerem je hotel smešiti igro in nas.

Da bi on sam ne bil pri predstavi ali se o vsem vsaj ne dal natančneje podučiti, o tem še dvomiti ne smemo. Saj stoji kakor pribito, da, kar „Narod“ poroča, je vse čista resnica. A, glejte ga škrtala!

Dopisnik še ne ve za pravi naslov igre, poroča nekaj zanimivega, (samo če bi bilo

real) da je igral diletant kaplan z diletanti — ali ne zasluži tak dopisnik, da bi ga nekam kronile. —

Norčije se iz tega, da se je »Mati Božja« prikazala . . . Me bi vprašale visokoučenega dopisnika, ali zna ločiti predstavo prikazni od prave, resnične prikazni. In me smemo biti tudi ponosne nato, da je bila tako težavna prikazen povsem dostojno predstavljena.

Z razprtimi črkami poroča nadalje, da se je Marija sedemkrat prikazala in sedemkrat izginila. Kaka očala ste pa imeli? Po dvojno in še več ste videli kakor mi drugi. . . In kaj še pove »zanesljivi« dopisnik — naj je že Mengšan ali ne — to namreč, da se je Marija prikazala v podobi kaplanove sestre Kristine. Zopet se je vrezal. Veste, g. urednik, da nerade kaj tajnega izdamo; a to pa odločno in soglasno trdimo, da Kristina, kakor bi jo bile rade imele, dotična ni bila.

Pa čujte še dalje! Ker je baje Kristina predstavljala belo gospo, sklepa dopisnik, da zato »naš kaplan primerja svojo sestro Materi Božji«. Ta je pa huda, kaj ne, gosp. Anton! Ta mengiška ovčica Vas pa spravi v ne malo zadrego. Pa me mislimo, da bi bilo dobro zanj zbrati v tovarni nekaj grošev, da bi ga poslale k sv. Katarini na Rova po malo več pameti.

Ja, samo še to, a potem nehamo. . . »Mengšan« piše, da je več Bernartk »spremljalo« M. B. . . . toraj se je kar po odru izprehajala kot naša izborna, milostljiva Elenora. Dopisniku se je gotovo sanjalo . . . zato mu tega ne štejejo tako v zlo. Glejte, smešiti je hotel predstavo in nas — a neroda ostane neroda, kamor jo deneš, osmešil je samega sebe. Toda me, prebrisane kakor smo, si domišljujemo, da nekoliko od bližje poznamo namene našega »rojaka«. Zakaj je tako hitel z dopisom? Veste, hotel je izbrisati z lažnjivim poročilom velik vtis prve predstave in v svoji grdi nevošljivosti ljudi od ponavljanja igre dne 29. pr. mes. odvrniti.

Pa tudi tu se je vstel. Tudi drugi smo igrali pred polno dvorano. Vi si ne morete misliti, g. urednik, kako prijetno nam je pri srcu, ker vidimo, da se je naš prvi nastop tako posrečil. Bale smo se prej . . . tu in tam zatrepetale, a danes rečemo: dovolj nas je v Mengšu vnetih mladenk, ki se za razne tuje, katere dopisnik ponuja, ne zmemimo. Sicer smo pa zelo radovedne, kedar slavni, delavni narodnjaki zaspanega »Bralnega društva« občinstvu predstavijo svoje Bernartke. Odjenjamo pa ne! Kadar bo zopet kaj, pošljemo Vam uljudno vabilo, za dopisnika imamo pa pripravljeno — neko kuhinjsko orodje.

Franciška Hribarjeva, Marija Vidali, Antonia Dečman, Marija Pogačar, Helena Kušar, Amalija Golf, Kristina Golf.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2 aprila.

Izpremembra državno-zborskega poslovnika. Oni slovenski držav. poslanec, kateri je v poslovniskem odseku glasoval za elaborat, se izgovarja včeraj v „Südsteierische Presse“, in izraža upanje, da bodo člani „Slovenske zveze“ ostali pri drugem sklepu, sprejetem na predlog dr. Plojev, ter zopet zavrgli tretji sklep, in nagovarja dr. Šusteršiča, naj opusti svoj sklep, da odloži načelnštvo »Slovenske zveze«. Na to odgovarjamo kratko, da je dotični poslanec kršil klubovo disciplino, ker je delal zoper soglasen sklep kluba. Dalje je delal zoper koristi Jugoslovanov, kajti po tej izpremambi poslovnika bi bila pač dana možnost obstrukciji velikim strankam, Nemcem, Čehom, Poljakom, a za vselej vzeta Jugoslovanom, s čimer bi ti v parlamentu bili obsojeni k ulogi manj vrednih zastopnikov. Mi ne vemo, kaj bo storil dr. Šusteršič, ker mu je stranka dala prosto roko, a to se nam zdi umljivo, da hoče biti načelnik samo takemu klubu, kateri ima vedno pred očmi koristi Jugoslovanov in drži dolžno disciplino.

Sestanek „Leonove družbe“. Na sinočnem sestanku je predaval bogosl. profesor dr. Jan. Ev. Krek o Kantu in modernim protestantskim apologetiki. V sodobnem duševnem gibanju se javi vedno bolj težnja po metafiziki. Celo subjektivizem sam je s tem, da je pospešil proučevanje notranjštine človeške, omajal svoje napačne podlage in okreplil stremljenje po metafiziki. Zasledovati vse to je naloga katoliške vede. Največja ovira, da se moderni svet ne more priboriti do trdne metafizike, je protestantizem. Filozof protestantizma pa je

Kant. Govornik je kratko in jasno razložil Kantov sistem, Kantov kritizem in subjektivizem, ki jemlje podlago vsaki vedi, a seveda najprvo teologiji. Če so ideje: svet, duša, Bog le subjektivne tvorbe našega duha, ni več nobenega dokaza za vero, vera ne more biti več racionalna. Kant pa je bil tudi evolucionist. In v teh dveh strujah se giblje moderna nemška filozofija. Moderna nemška apologetika je nasproti evolucionizmu dosti razumna in se ujema s splošno krščansko filozofijo. Nasproti subjektivizmu pa so poskusi protestantske apologetike, da bi rešila dokaze za bivanje božje, manj vredni. Razlog je le ta, ker se ne more otresti Kanta in njegove zmote. Vendar se začenja obrat na bolje. Že priznavajo, da je nemogoča sploh vsaka veda, zlasti prirodoslovje, veda prirodnih zakonov, ako se ne prizna veljavo principu vzročnosti. Tudi je začela protestantska apologetika priznavati smotrenost. Na podlagi tega že dokazujejo Boga, iz enote duševnega življenja pa dušo. Seveda še niso prišli do jasnosti in trdnosti. Odtod razdor v protestantizmu. Vendar je upanje, da bo pozitivna protestantska šola prišla do krščanske filozofije, ker drugje metafizike ni. Tedaj bo padel Kant kot filozof protestantizma in mogoča bo zopet diskusija na skupni podlagi. Tedaj se bo tudi približala od Leona XIII. toli zaželjena doba unije. Pripomoči pa moramo k temu tudi mi s tem, da gojimo z vsemi močmi bolj in bolj krščansko filozofijo in nje spoznavanje. — V debato o predmetu so posegli prof. dr. Janežič, dr. Lampe, profesor Jaro, profesor dr. Pečjak in dr. — Prihodnji sestanek »Leonove družbe« bo dne 28. aprila. Predaval bo prof. dr. Debevec o ilirski ideji v preteklosti in bodočnosti.

Za učiteljski shod v Ljubljani, ki bo 8. aprila v Ljubljani, je izdal pripravljalni odbor naslednji poziv: Vsak delavec je vreden svojega plačila. — To je star pregovor, ki se ga tudi držé vsi stanovi. Res so morali nekateri dolgo trkati, da se jim je odprlo in dalo, česar so zahtevali, a zgodilo se je vendarle. — Naš stan tudi trka in trka, a ne odpre se mu. Ne prosimo kot sitni berači, ampak prosimo pošteno zasluženega plačila za svoje koristno in pretežavno delovanje. To svojo zahtevo hočemo o Veliki noči na ves glas javno povedati na učiteljskem shodu v Ljubljani vsem onim, ki so poklicani, da nam pomagajo. Shod bo popolnoma nepolitičen. Razpravljalo se bo le o našem gmotnem stanju, ki ga čuti vsak enako, bodisi katerekoli narodnosti ali stranke. Da bo pa ta naš shod časten, je sveta dolžnost vsakega učitelja (učiteljice), da se ga gotovo udeleži. Posebno pa pozivljamo slavna učiteljska društva, da delujejo z vso vneto, ki jo stvar zasluži, pri svojih članih na to, da se udeleži shoda vse kranjsko učiteljstvo. Na svidenje v polnem številu na shodu! Pripravljalni odbor za sklicanje učiteljskega shoda. — Shod otvori predsednik pripravljalnega odbora, g. nadučitelj Gabršek. Nato voli shod predsednika, dva namestnika in tri zapisnikarje. Po izvrstitvi teh formalnosti nagovori zborovalce izvoljeni predsednik. Na shodu se bo razpravljalo o gmotnem položaju učiteljstva, o katerem bodo razpravljali od „Slov. učit. društva“ tovariš Gangl, od „Slomškove zveze“ tovariš Slapšak, od „Društva učiteljic“ gospodična Droll in od nemških učiteljev tovariš Petsche. Na to se bo glasovalo o predloženih resolucijah.

Tržaški škof premil. dr. Nagl se je povrnil iz Opatije v Trst.

Osebnosti. Stotniku prvega razreda pešpolka št. 17 Iv. Žagarju je podelil cesar plemstvo s pridevkom Sanavalski. — Sodni tajnik v Gorici baron Falke pl. Lilienstein je postal deželni sodni svetnik v Rovinju, sodni tajnik dr. B. Stegu je pa premeščen v Gorico.

Učiteljske vesti. Prestavljen je nadučitelj v Kropi g. Jožef Korošec v Moravče, nadučitelj g. Ivan Rihtaršič iz Št. Jurja v Srednjo vas v Bohinju. Imenovan je nadučiteljem učitelj gosp. Jakob Žebre v Starem trgu pri Ložu, za defini-

tivni učiteljici sta imenovani gđd. Leopoldina Baudek v Vinici, gđd. Ana Grudnik v Blagovici. Učiteljica gđna Ana Jereb pride iz Žužemberka v Ambur, gđd. učiteljica Amalija Koncilja pa iz Žužemberka v Božjakovo. — Učitelj na I. mestni ljudski šoli v Ljubljani gosp. Jožef Travnar je vpokojen. — Suplentom na šoli na Blokah je imenovan vpokojeni nadučitelj g. Jožef Bozja. — Šola v Spodnjem Zemonu se razširi v dvo-razrednico, enorazrednico pa ustanove na Grosupliem.

+ **Filip Abram.** Včeraj je umrl na Dunaju po kratki bolezni senatni predsednik na najvišjem sodišču, gospod dvorni svetnik Filip Abram. Naše sožalje!

Sestanek slovenskih krščansko-mislečih časnika se bo vršil dne 22. aprila t. l. Več v kratkem.

Volitve v tržaški mestni zbor. Slovenski volivci tretjega volivnega okraja tržaške okolice pri sv. Ivanu so za svojega kandidata proglasili g. Antona Jakiča, glavnega urednika lista »Slovenska Misao« v Trstu.

— **Pogreb dr. Hinko Šukljeta** se je vršil včeraj dne 1. aprila ob pol 2. uri popoldne s kolodvora v Celju skozi mesto po državni cesti v Zalec in ob 3 uri na ondoto pokopališče. Udeležba je bila velika, bodisi od strani slovenskih društev, bodisi od strani slovenskega občinstva.

— **Turist v smrtni nevarnosti.** Iz Črnikala pišejo: Dne 25. m. m. okolu 1 ure popoldne je prišla družba 8 mladih hribolazcev k »Staremu gradu« nad Črnikal, od katerega je videti še stare zidove na 20 m. visoki skali. Hribolazci so skušali splezati na vrh skale. Eden njih, imenovan S. B., je bil splezal kakih 12 metrov visoko po skali in je hotel plezati dalje do vrha a ni mogel, ker se ni imel več kam prijeti, nazaj pa ne, ker ni imel kam upreti svojih nog! In tako je obtičal na skali, držeč se z rokama za skalo in stoje na eni nogi. Celo uro se je sam držal na skali, a pol ure sta ga dva podpirala, to je ves čas, dokler niso nastavili lestev in ga rešili.

— **Kaj zagrebška cenzura ne konfiscira** Tudi danes nam došli hrvatski listi so večinoma polni — belih prostorov. Nekonfiscirane so zvezdice med posameznimi poglavji.

— **Pomanjkanje učiteljstva na Kranjskem** Izpraznenih služb je do zdaj nad 30, prosilcev pa ni. Deželni šolski svet si pomaga s pomožnimi učitelji in upokojenimi nadučitelji, a še teh ne more dobiti dovolj.

— **Dohod orožnikov v Zagreb.** V Zagreb je došlo nad 200 orožnikov iz raznih krajev Hrvatske. Orožniške patrulje hodijo v spremstvu policajev po Zagrebu. Mesto je, kskor v obsednem stanju, Meščanstvo je še vedno jako razburjeno.

— **Iz cerkve izgnani dijaki** Pred včerajšnjim so imeli srednješolci v Zagrebu spoved v cerkvi sv. Marka. Policija je mislila, da se v cerkvi zbira roj dijaški demonstracije, udrila je v cerkev in izpodila dijače iz cerkve. Še le šolskemu ravnatelju se je posrečilo stvar pojasniti redarjem, katerim se je na to odvalil težek kamen od sroa. Slaba mažarska vest! — Srednješolci ne smejo biti po 7. uri zvečer na cesti.

— **Agitacija v Italiji za tržaško vseučilišče.** Tridentinski „Alto Adige“ objavlja pogovor svojega rimskega dopisnika s poslancem Pinchia, ki je izjavil, da se bo shod dijakov v prilog vseučilišču v Trstu vršil v mesecu aprilu. Poslanec Pinchia bo imel govor, Ponzeccchi pa ne bo govoril. Zborovanje se je odložilo, ker se je bilo bati, da bi bilo minolo nedeljo, ko je še trajal štrajk srednješolcev, moglo priti do neljubih demonstracij.

— **Samokor časnika** V Trstu se je vrgel skozi okno četrtega nadstropja 24 letni reporter socialističnega lista »Il Lavoratore« Umberto Bruno Calligari. Teško poškodovanega so odnesli v bolnico. Izvršil je to dejanje, ker se mu je očitalo, da je poskušal izvršiti izsiljenje 2000 kron.

— **Poštna vest.** Poštna in brzojavna odpraviteljica Urš. Zurec v Višnjigori je imenovana za poštno pomožno uradnico I. razreda v Kočevju. — Mesto poštne odpraviteljice na Dovjem je podeljeno odpraviteljici Amaliji Klinar.

— **Na Viču** so otvorili včeraj pri ondnotnem poštne uradu brzojavno postajo.

— **Iz Št. Lovrenca ob Temenici na Dolenjskem.** S 1. aprilom smo dobili tukaj poslušajoč c. kr. poštno nabiralnico za vse pisemne pošiljatve, pa tudi denar se lahko oddaje. Kdor ima kaj semkaj odpošiljati pisem, naj odslej naprej naslovi svojo pošiljatev: St. Lovrenca ob Temenici — c. kr. poštna nabiral-

nica — da si prihranijo prejemalci čas, trud in stroške, katere so do sedaj imeli do c. kr. pošte na Veliko Loko, katere je dobre pol ure od tukaj oddaljena.

Hrušica pri Jesenicah. Prebivalci Hrušice se pritožujejo, da jim hočejo zaradi železnice vzeti edini studenec, ki teče mimo njihovih hiš. Tamošnje žene nam javljajo, da bi jako rade sprejele občinske moše pri studencu ter g. župana naučile odločnosti.

Ljubljanske novice.

Občni zbor „Ljubljanskega učiteljskega društva“, ki je zboroval včeraj zvečer v gostilni „pri Bahovcu“, je bil bolj srednje obiskan. Ko so bila končana stvarna poročila, vršila se je volitev odbora, ki se je sestavil tako-le: Predsednik g. E. Gangl, namestnica gđc. A. Zupan, tajnik g. J. Likar, blagajničarica gđc. M. Marout, odborniki gg. J. Furlan, R. Vrabl in J. Bernot. Sklenilo se je tudi, da se prirede poučni izleti.

Dva nova zdravnik v Ljubljani. Z včerajšnjim dnem sta pričela ordinirati v Ljubljani g. Franc Dolšak na Starem trgu hišna št. 1 in g. dr. Ivan Zajec na sv. Petra cesti št. 101.

Umrila je šivilja Marija Morgutti.

Pomaranče v vodi. Danes popoldne je veter prevrnil štant prodajalke pri jubilejnim mostu. Pomaranče so se usule proti Ljubljanici. Nakrat je bilo na licu mesta nekaj fantov, ki so pričeli loviti pomaranče po vodi.

Vstanek v vojašnici. Včeraj so nekateri ljudje raznašali vesti, da se je na vse zgodaj dogodil v vojašnici sološen vstanek. Splošna senzacija je sledila tej vesti. Ko je senzacija prikipela do vrhunce, se je pojasnilo, da se je v vojašnici vršil res splošni vstanek, ker so vsi vojaki jutraj vstali iz postelj in da se bo ta vstanek ponavljal. Tisti, ki so se pustili „spotegniti“ za „prvega aprila“ so se nad takim „vstankom“ seve jezili.

Ponesrečena špekulacija. Dac in deželno naklado si je hotel včeraj prihraniti pivovarniški agent H. T. od 100 litrov piva, ki ga je velel slugi peljati po prepovedanem potu v mesto. A sluga je imel smolo. V Nunskih ulicah sta ga zasačila hkratu dva užitijska paznika ter zavrnila voziček in hlapca nazaj proti mitnici, kjer se taki prestopki poravnajo z novci.

Valvazorjev in Bleiweisov spomenik. Po Ljubljani se mnogo razpravlja o tem, kje naj bi stal Valvazorjev spomenik. Tudi mi smo mnjenja, da bi bil najpripravnější prostor za ta spomenik pred novim deželnim dvorcem v slučaju, da se je res popolnoma opustila misel postaviti spomenik pokojnemu »očetu« Slovencev dr. Janezu Bleiweisu. Ako bi se nameravalo končno vendarle postaviti spomenik dr. Janezu Bleiweisu, bi bil vsekakor najprimernejši prostor za dr. Janeza Bleiweisov spomenik pred deželnim dvorcem.

Prijeti cerkveni tat. V trnovski cerkvi prijeti so včeraj ob 1/2 6. uri popoldne nekakega Vilbald Beraneka iz Počove na Češkem, ker je kradel denar iz pušice. Zasadil ga je bil že ob 1/2 3. uri ministrant Andrej Rosalnik, ko je hodil okoli pušice pri sv. Antonu. Takrat ga je prepoznal. Vrnil pa se je spet. Okoli 5. slišal je Rosalnik, ki je imel opravila v zakristiji, ropot v cerkvi in je na tiho in na malo odprl vrata in pogledal v cerkev. Ko je zagledal tata v cerkvi, je hitro tekel po policaja, da je šel v cerkev. Tat in policaj sta se srečala pred velikimi vratmi. Beranek je imel še v rokah limanice in ukraden denar in je takoj priznal, da je v cerkvi kradel, češ »Betteln und Stehlen ist mein Geschäft«. Stražnik ga je takoj na licu mesta aretiral in našel pri njem v enem mošnjičku 4 K 44 h ukradenega denarja, v drugem mošnjičku pa lep, s katerim je mazal limanice, da je ž njimi vlekel denar iz pušice. Policija je prijetelega tatu izročila deželni sodniji.

Ukradeni kanarčki. Krznarju in hišnemu posestniku g. Antonu Krejči v Wolfvovih ulicah je neznan tat ukradel 4 kanarčke.

Meteor. mesečno poročilo. Minoli mesec sušec je bil suh in zelo toplel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 22°, ob dveh popoldne 11.7°, ob devetih zvečer 6.1°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 6.7°, za 3.0° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 737.7 mm kot srednji zračni tlak za 1.7° nad normalom. — Mokrih dni je bilo 10; padavina, dež in sneg, znaša 56.4 mm. — Med vetrovi so južni daleč presegali druge

Kotiček za liberalce.

»Edinost« prinaša neke izjave, ki naj dokazujejo, da naša poročila o ricmanjskih zadevah niso resnična. No, mi svojim poročevalcem več verjamemo, kakor pa poročevalcem »Edinosti«. Svoje narodno stališče »Edinosti« dovolj označila s tem, da niti besedo ni omenila narodno-izdajškega rav-

njanja liberalne stranke v jeseniški in tržiški stvari. To so nam lepi »čuvaji ob Adriji, kateri molče, ko slovenski izdajalci grade nemški most do Adrije!

»Grazer Tagblatt« hvali ljubljanske slovenske liberalke. To je najnovejša. In s čem so si pridobile to izredno čast, da so pohvaljene v listu, ki slovensko narodnost najhujše pobija? S tem, da so odpovedale sodelovanje prireditvi v korist Salezijancev. »Ehret die Frauen . . .

Književnost in umetnost.

* Dr. Vatroslav Jagić in Srbi.

Omenili smo, da je dr. Jagić profesor slavistike na dunajskem vsučilišču, vrnit belgrajski akademiji svoje članstvo zaradi napadov srbskih listov. Zdaj nasteva »Dubrovnik«, kaj imajo Srbi proti njemu. Užail jih je, ko je branil v delegacijah »bosanski« jezik, ker je s tem služil vladi, ki ne priznava srbtva v Bosni. V »Neue Fr. Presse« je priobčil listek o Stari Srbiji, kjer pravi, da je Stara Srbija zdaj bolj arbanaska kakor pa srbska, ter se je pri tem dokazu opiral na bolgarske vire. — Iz Balgrada se pa poroča iz drugega vira, da Jagić sploh ni odložil članstva belgrajske akademije.

Balkan.

Grki proti Rusom in Bolgarom. Makedonski Grki so izročili angleški vladi prošnjo, v kateri se pritožujejo nad bolgarskim nasilstvom in kličejo Anglijo na pomoč, da se naj ustavi ruski grabežljivost. Grki se izjavljajo proti reformam, ki jih zahtevata Avstrija in Rusija. V tem grškem apelu na Angleže je mnogo zlobe. Kajti reforme, če se izpeljejo, koristijo Grkom ravno tako, kakor Sovanom. Rusija in Avstrija pa ne podpirata nasilstva vataških čet, ampak hočeta narediti mir na Balkanu.

Bolgarski vstaši imajo tako razširjeno organizacijo, da uprav vladajo nad prebivalstvom. Posamezne bolgarske čete pa res uganjajo zločinstva. Dan na dan ubijajo, jemljejo denar ter ropajo puške iz turških orožnic. Sultan je dal vstašem osemdnevni rok, da naj odlože orožje. Vstaši se za to niti ne zmenijo. Ko rok poteče, se bo proti njim postopalo z bašibozuske krutostjo, kar bo seveda vnelo zopet nov odpor.

Makedonski odbor v bitoljskem vilajetu nalaga visoke davke prebivalstvu, in sicer ne le Bolgarom, ampak tudi Grkom, Srbom, Kucovlahom in Turkom. Bogatejši so morali plačati že do 100 turških liber (2400 K) kontribucije. Gospodari morajo vstašem dajati tudi hrano in prenočišče. Vsaka vas ima od odbora nastavljenega poveljnika. Kdor izda vstaše, je kaznovan s smrtjo.

Boji. Pri Solunu je bolgarska četa pomorila turške carinarje, ki so šteli ovce. V Karbinci so Turki pobili bolgarski četi 23 mož in 3 ranili. Vataši so se branili z dinamitom. Albanci, ki se upirajo reformam, so obkolili Mitrovico. Vojska je nastopila proti njim z orožjem. Mnogo Albancev je ustreljenih ali ranjenih. Drugi so zbežali. V Mitrovico je poslala vlada še vojaštva. V Vučitrnu so Albanci izgnali Srbe, okradli jim domove in razdrli dve srbski cerkvi v tetovskem okraju. Mesto Prizren je v nevarnosti pred Albanci. Albanske čete se bližajo tudi Mitrovici. — Ruski konzul v Mitrovici Ščerbina je naznanil poslaniku v Carigradu, da so ga napadli albanski vojaki in ranili.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Steklenico vrgel je dne 7. marca v Resmanovi gostilni v Polju laški delavec Vincenc Mazzoco svojemu tovarišu Martinu Nalete in ga zadel v glavo ter mu razdrobil nosno kost. Sodni dvor ga je obsodil na dva meseca ječe. — Strastni divjilovec. Jožef Pregled, delavec pri Sv. Ambrožu, je strasten lovski tat, zaradi lovske tatvine že sedemkrat, zaradi težke telesne poškodbe pa trikrat kaznovan. V revirju kneza Windischgrätz na Kavcih je bil radi lovske tatvine obsojen na dve leti ječe, njegov 14letni nečak Janez Pregled pa na 14 dni. — Denarne kazni ni hotel plačati posestnik Polde Jeran iz Šmarce, zato se mu je pa eno prašiček zarubil. Ko se mu je pa hotelo zarubljeno blago na javni dražbi prodati, se je temu uprl. Zato bo sedel tri dni, njegova žena pa dva dni. — Nepošten posel. Mesarški pomočnik Janez Faletič je jemal svojemu mojstru v Trzinu iz zaklenjene denarne miznice denar, katerega je potem po raznih krémah zapravljjal. Vzel je približno okoli 200 kron. Obsojen je bil na šest mesecev težke ječe.

Županstva pozor! Upravno sodišče je razsodilo v dveh slučajih, da zadobi do-

movinsko pravico tudi taka oseba, ki je udeležena v hipno podporo od svoje občine, ali od občine, v katero želi biti vsprejeta. Le osebe, ki se ne morejo same vzdrževati in ki so uživale kako javno podporo trajno, ne morejo zadobiti nove domovinske pravice. Slučaja sta bila take: Mestna občina Bolzan ni hotela vsprejeti v svojo občinsko zvezo Alojzija Kflerja in njegove družine, ter se je naslanjala na dejstvo, češ, da je Kfler osebno, katero treba podpirati, kakor ubožno. Kfler ni sicer nikdar zahteval podpore od svoje občine; vendar pa je bila v dobi, v kateri si po postavi zadobi kaka oseba v drugi občini domovinsko pravico, njegova hči trikrat v deželni bolnišnici v Bolzanu zaradi bramorke in sicer vsega skupaj 304 dni in sta dotične stroške plačali dežela in pa dotična občina, v katero je pripadala. Kfler je zaradi tega uložil pritožbo tudi pri ministerstvu, a to je njegovo pritožbo odbilo, češ, da oskrba njegovega bolnega otroka, katero je dobival brezplačno v deželni bolnišnici, in posebno pa z ozirom na to, da je bila bolezen kronična, se ne more nikakor smatrati za začasno ali pa hipno. Upravno sodišče pa, pri katerem se je vled Kflerjeve pritožbe zadrževala te dni zope: razpravljala, je, ugodivši Kflerjevi pritožbi, razveljavilo ministerški odlok. Pri utemeljevanju razsodbe je rekel med drugim senatni predsednik Alter, da je upravno sodišče mnjenja, da se mora v smislu domovinske postave smatrati kot ubožna oskrba le ona, ko mora kaka občina ljudi, ki se ne morejo sami več prehraniti, trajno in sicer popolnoma, ali pa tudi deloma vzdrževati. V Kflerjevem slučaju pa tega ni bilo in njegova hči dobila je oskrbo v deželni bolnišnici le začasno in sicer le v po-jednih slučajih. Drugi slučaj pa je bil tale: Mesto Rovereto ni hotelo vsprejeti v občinsko zvezo družino Rigatti, ker je njen gospodar prejemal vsakokrat, ko je ponovil svoj krošnjarski list, od svoje domovinske občine dotične stroške v znesku 18 K. Rigatti pritoži se je pri ministerstvu za notranje zadeve, in to je njegovi pritožbi ugodilo, ter zaukazalo mestni občini Rovereto, da mora vsprejeti Rigattija v svojo občinsko zvezo. Mestna občina Rovereto pritožila se je na upravno sodišče, in to je pritožbo odbilo ter popolnoma potrdilo odlok ministerstva, v katerem je rečeno, da je bila ona podpora, katero je dobival Rigatti vsakokratno za nabavo krošnjarskega lista, le začasna ali hipna.

Zopet korak naprej v Trstu. Včeraj je bil pomemben dan v zgodovini slovenskih bojev za enakopravnost našega jezika na tržiških sodiščih. Včeraj se je zgodilo prvokrat, da je pri kazenski razpravi pri tržiškem deželnem sodišču zastopnik državnega pravdnštva zastopal zatožbo v slovenskem jeziku.

Kulturni Nemci. Nemški listi za vsak zločin, ki se zgodi na Slovenskem, razkriče Slovence kot narod barbarov in vender imajo njihova sodišča opraviti s še bolj krivičnimi zadevami. Te dni sta se morala pred sodiščem v Ljubnem na Štajerskem zagovarjati posestnik Simon Habrtheuer in njegov sin Janez. Svojega 16 letnega hlapca sta nekega dne prišla, ga vrgla na tla in ko je Simon Habrtheuer s silo odprl na tleh ležečemu hlapcu usta, opravil je Janez Habrtheuer v hlapčeva usta svojo potrebo. Tako poroča »Süddeutsche Presse« kot odgovor »Marburger Zeitung«-i, ki ne neha kričati o slovenskih surovežih. Simon in Janez Habrtheuer sta bila obsojena vsak na 8 mesecev ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Zrušen vodovod. Mej vršenjem nekih poprav se je v Palmenovi na Laškem porušil vodovod, ki ga je v l. 1750 zgradila republika beneška. Poškodovan ni bil nikdo. — **Vseslovenska razstava v Petrogradu** se je preložila na l. 1905 — Velikanski vihar je v občini Grazza Nise na Laškem porušil mnogo hiš. Tri osebe so ubite, več ranjenih. — **Najtežji človek v Evropi** živi v pruskem mestecu Willen. Ta najtežji mož je hotelir Froun, ki je težak 254 kilogram., a kljub tej teži opravlja svoja posla. — **Učitelj** — milijonar. Iz Bistrice se poroča »Pester Lloyd«, da je našel siromašni rumunski učitelj na svojem posestvu dragoceno rudo. Ruda, ki se nahaja v njegovem posestvu, je vredna milijone. — **Steklega psa pojedli.** V bližini Kraljevih Vinogradov pri Pragi je poginil te dni stekel pes. Mimo potujoči cigani so našli truplo psa in ga pojedli. — **Cesarjeva nečakinja** kneginja Windischgrätz še vedno ni ozdravela. Večino dneva mora ostati v postelji. Trajalo bo še precej časa, predno bo popolnoma zdrava. — **Afera Prevost.** Včeraj se je s francoskim pisateljem Prevostom dvojeboval brat njegove napadalke Thouret. Prevost ga je ranil na roki. — **Rusko poslaniško poslopje na Dunaju** zarubiljen o. Ruski finančni prokurator v Varšavi je naročil krakovskemu odvetniku dr. Gun-

kiewiču, naj iztira neke hipotekarne dolg. Odvetniku se iztirjanje ni posrežilo. Ker mu prokurator noče plačati ekspenzarja 1400 K, predlaga, naj se zarubi rusko poslaniško poslopje na Dunaju. — 133 300 kron deficita izkazuje konsumno društvo uradnikov državne železnice na Dunaju. — **Pobegnil je z Dunaja enoletni prostovoljec Robert Bloščic**, doma iz Ptuja. Oglofulal je razne stranke za 200 000 kron. — **Angleški kralj** pride 27. t. m. v Rim.

Drobiž.

Iz šole: Janez, kako podoba ima zemlja? — Janez: Med tednom je okrogla, v nedeljo pa štiriogata (Smeh v šoli). — **Odkod to veš?** — Janez: Stric so rekli. Vprašal sem jih, pa so rekli: Zemlja ima ravno tako figuro, kakor moja tafa. Stric imajo ob delavnih okroglo, v nedeljo pa štiriogato pipo.

Za „Ljudski sklad“.

Za ljudski sklad so darovali sledeči p. n. gospodji: France Zrko 5 K, Neki dobrotnik 100 K, Martin Narobe 10 K, Gustav Schiffrer 20 K, Viljem Pfeifer 20 K, Janez Savič 5 K, dr. Eugen Lampe 5 K, A. F. 5 K, Luka Smolnikar 20 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ptuj, 2. aprila. Po zopetni preložitvi razprave župan Ornig contra Kalchberg se je pričela obravnava v zadevi tožbe tiskarja Blankeja. Ta je tožil Kalchberga radi razžaljenja časti, ker je Kalchberg rekel, da ga bo pretepel s pasjim bičem. Kalchberg je bil obsojen na 14 dni zaporu poostrenega z dvakratnim postom na teden. Prijavil je pritožbo ničnosti.

Trst, 2. aprila. Ker je včeraj pri neki obravnavi pred tukajšnjim deželnim sodiščem državni pravdnik prvokrat slovenski govoril in se je tako omogočila popolna slovenska razprava, kriči »Piccolo« in pravi, da so s tem Lahi globoko zadeti ter da bo radi tega laška delegacija v državnem zboru zavzela še ostrejšo opozicijo proti vladi.

Dunaj, 2. aprila. Obrtni odsek je glede zakona proti pijančevanju sprejel predlog pododsekov, da dolgovni na pijači ne bodo iztožljivi.

Praga, 2. aprila. Mladočeški listi pravijo, da so Mladočehi izključili obstrukcijo le za prvo branje nagodbene predloge, in sicer le pod pogojem, da vlada izpolni gotove obljube. Ako te obljube ne bodo do shoda mladočeških zaupnikov izpolnjene, bodo Mladočehi zopet pričeli obstruirati.

Skoplje, 2. aprila. Zmešnjave v vijaletu Kosovo naraščajo. Tudi meščani in učitelji se pridružujejo makedonskemu ustanku. Ustaši hočejo razstreliti v zrak vojašnico v Istibu in razdreti vse brzojavne zveze. Vstaši pričakujejo mnogo častnikov iz Bolgarije.

Carigrad, 2. aprila. Že več dni traja ustanek mohamedanskih Albancev. Najprej je 5000 Albancev napadlo kraj Wušitr in zahtevalo, naj se jim izroče krščanski orožniki. Kaimakam je ustregetel tej zahtevi.

Carigrad, 2. aprila. Boj pri Mitrovici je trajal 4 ure. Naposled so bili naskakujoči Albanci ubiti. Zgubili so 120 mož. Ko je ruski konzul Ščerbina po boju ogledoval bojno polje, je turški vojak albanske narodnosti ustrelil na gosp. Ščerbina, ki je težko ranjen. Krogla je šla skozi telo in prišla na drugi strani zopet vun, vender pravijo zdravniki, da je g. Ščerbina izven nevarnosti. Napadalec je ranjen in ujet.

London, 2. aprila. Jutranji listi položaj na Balkanu opisujejo jako pesimistično in pravijo, da sedaj po ustanku mohamedanskih Albancev se bo tem bolj razširil ustanek krščanskih Makedoncev. »Standard« pravi, da bodo v slučaju krize morale o usodi Turčije govoriti vse evropske države.

Največja
zaloga oblek
za
gospe in deklice,
gospode in dečke.

GRIČAR & MEJAČ

Najpozornejša
postrežba,
najnižje cene,
solidno blago.

Ljubljana, Prešernove ulice 9,

svojim p. n. cenjenim odjemalcem uljudno naznanjata, da so

mične spomladanske novosti

v velikej izberi v zalogi.

262 12-8

— **40 000 kron** zneso glavni dobitki
loterije za sobe grevnice. Opo-
zarjamo, da je žrebanje nepreklicno
23. aprila 1903 in da se vsi dobitki
izplačajo v gotovini po odbitih 10%
zneska.

— Občeznato dajo Mautnerjeva
napojena semena za krmno repo
najboljše pridelke. Prav tako izvrstna
in neoprežna so tudi Mautnerjeva zele-
njadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Čelsiju	Vetrar.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
1.	9. zveč.	731.2	5.4	sr. jzrh.	jasno	
2.	7. jut.	730.3	1.6	sl. jzrh.	jasno	0.0
2.	2. popol.	727.5	13.1	p. m. jzrh.		

Srednja včerašnja temperatura 6.8° normale, 6.9°.

Dunajska borza

dné 2. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100.75
Skupni državni dolg v srebru	100.75
Avstrijska zlata renta 4%	121.90
Avstrijska krona renta 4%	101.25
Ogerska zlata renta 4%	121.55
Ogerska krona renta 4%	99.50
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gld.	16.—
Kreditne delnice, 160 gld.	686.25
London vista	239.90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.—
20 mark	23.40
20 frankov (napoleonor)	19.06 1/2
Italijanski bankovci	95.45
C. kr. cekini	11.28

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. aprila.

	K/h		K/h
Goveje meso l. v. kg	1.30	Pšenica . . . 100 kg	17.60
Telečje meso . . .	1.10	Rž	14.60
Prasičje » sveže . .	1.80	Ječmen	15.—
Koštrunovo meso . .	1.—	Oves	15.—
Maslo	2.60	Ajda	18.—
Mast prasičja	1.10	Proso, belo, . . .	18.—
Slanina sveža	1.70	Koruza	15.—
» prekajena	1.10	Krompir	6.—
Jajce, jedno	5.—	Drva, trda, m ³ . .	7.80
Mleko, liter	18.—	» mehka,	6.50
Piščanec	1.40	Seno, 100 kg . . .	7.60
Golob	50.—	Slama	7.—
Fizol, liter	20.—	Pšenčna moka št. 1	27.20
Grah	40.—	Koruzna »	20.—
Leča	25.—	Ajdova » št. 1 . .	36.—

395 6-3

Pozor!

Odda se v Kranju na lepem prostoru
lepa in svitla

predajalna

s sobo in kuhinjo, pripravna za kakega kro-
jača ali tudi za kako drugo obrt.
Več se izve v upravnistvu „Sloverca“.

Vino,

406 3-2

jako dobro, iz lastnih vinogradov najlepše
lege

prodaja po nizkih cenah

Anton Lavrinšek

v Krškem.

Pošilja tudi poskušnje.



Kdor želi imeti dober

harmonij

vrhuškega ali ameri-
kanskega sistema, ta
naj blagovoli pisati na
naslov: A. Luznik, Vrh-
nika pri Ljubljani.

264 12

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—

drugi 150 „ „ „ „ 250.—

pri 211 12-12

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Preden drugej

olja kupite, poskusite prej s po vsem
svetu znano znamko:

**The Russian-American
Oil-Company Ltd.**

To društvo pošilja:

olja za parne cilindre
ob prekurjenem paru

kakor tudi

olja za stroje in olja za
vretena.

Naša olja so izredno nizke cene.
ceneja kakor vsak drug fabrikat, ter
pripoznana najboljša sedanega časa. Iz
vse Evrope so na razpolago pohvalna
pisma preve vrste.

315 12-4

Zastopnik v Ljubljani:

Mihael Kastner.

Razglas

396 3-3

Razpisuje se narok za oddajo

zgradbe nove šole

na Vrhpolji pri Vipavi potom javne dražbe na dan 5. aprila t. l.
ob 3. uri popoldne.

Ponudnik se podvrže 5% kavciji in znanim stavbenim pogojem. — Dražbeni pogoji,
načrti in proračuni so na upogled pri podpisnem.

Krajni šolski svet na Vrhpolji pri Vipavi,

dné 27. marca 1903.

Matej Kobalj, predsednik.

Naročila

na donavske krape ***
fogaše iz Blatnega jezera
in smuče *****

sprejemajo se
do ponedeljka,
6. aprila zvečer

Po kapucinskem načinu namočena

polenovka

dobiva se celi veliki teden vedno sveža
kakor tudi

graške in
praške

šunke

v priznani dobri
kakovosti
in
po najnižji ceni.

!Sunke se na željo brezplačno kuhajo!

JOS. MURNIK, Ljubljana,
špecerijska in delikatesna trgovina z vinom.

Med. univ.

Dr. IVAN ZAJEC

ordinira od 1—3 ure pop.

Sv. Petra cesta št. 101.

(križišče električne železnice).

410 2-1

Žrebanje nepreklicno
23. aprila 1903.

Glavni dobitek
Kron **40.000** Kron

Srečke za sobe grevnice
po 1 krono

145 12 4

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odštetih 10% zneska.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
M E R C U R
L. Wollzeile 10 in 13. Dunaj. I., Strubelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kuranih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

134 179